

UGANDA

MED FLYG, JEEP, BÅT OCH TILL FOTS

14 december, 2006 – 1 januari, 2007

Så som jag upplevde resan,

skrivet av

Birgitta Dahl

2007-03-07

14 december, torsdag

Vi lämnar ett regntungt, för tillfället dock uppehåll, Sandviken/Älgstigen vid 13.35 och tar buss 13 till Resecentrum. SGS bussen tar oss vidare till Stockholm där vi tar flygbussen norrut till Arlanda. Slutligen matarbuss 14 till Radisson Arlandia där vi får rum 342 för det facila priset av 995 kronor. Enkel måltid får avsluta denna dag, hamburgare Arlandia. Summan på kvittot är nästan halva rumspriset, 420 kronor, men mätta blev vi.

15 december, fredag

Klockan ringer 03.55. Pär är vaken och uppe sedan 03.40, störd av diverse ljud från våningen nedanför, dvs. restaurangen, där aktiviteter pågick långt fram på småtimmarna. Utcheckning samt enkel frukost, kaffe/mjölk samt macka. Flygbuss/matarbuss till terminal 5. Incheckningen går smidigt och är klar 05.15, säkerhetskontrollen går också snabbt. Vi tror oss identifiera en medresenär i kön i till incheckningen, vilket senare visar sig vara riktigt, Maria från Lingham. Vi lämnar Arlanda i tid och landar i Amsterdam också i rätt tid. Bra med lite tid på sig på Siphol, ny gate från E3 till D47 visar det sig när vi kommer fram. Bara att gå någon kilometer till för att komma till gate. Väl där identifierar vi Annelie och merparten av vår grupp. Efter att ha gått igenom säkerhetskontrollen vid gaten är gruppen samlad. Vi är 9 personer från Göteborg/Landvetter och 8 från Stockholm/Arlanda. Försenad start från Siphol på grund av att en passagerare ej klivit ombord på planet vilket innebär att packningen för denna person måste lastas ur av säkerhetsskäl. Detta tar lite tid men efter 45 minuter kommer vi iväg med en Boeing 767-300 som har plats för 220 passagerare. Vi har mestadels klart flygväder och man ser Alperna tydligt samt Saharas öken. Blicken dras till några märkliga formationer i öknen i form av sexkantiga emellanåt ihopsatta stora skapelser, bostäder av något slag? Vi landar på Entebbes internationella flygplats vid 21-tiden och möts av värme när vi stiger ur planet. Vandringskängorna känns plötsligt överflödiga. Proceduren med passkontroll samt visumhantering tar lite tid. Även att växla in till ugandiska shilling men så småningom är vi på väg till hotellet för natten, Sophies.

16 december, lördag

Väckarklockan ringer vid 06.30 och trötta ögon konstaterar att nu är det färdigsovet. Det var inte lätt att komma till ro i natt. Vid 01.30-tiden var vi i bädden men värme, ljud av djur och fåglar samt allehanda intryck som snurrade i huvudet påverkade möjligheten att komma till ro. Dessutom en mygga, trots heltäckande myggnät runt om sängarna, och den inleder jag jakt på med min lilla minificklampa utan lyckat resultat. Med öronen på helspänn ligger jag i mörkret och avvaktar. Till slut sätter den sig på kinden och sedan är det klippt. Därefter somnar jag. Sophies var en inkvartering som fyllde behovet av övernattningsmen ingen plusfaktor i övrigt.

Vid 8.30-tiden beger vi oss iväg mot Kabale och Lake Bunyonyi dit vi kommer vid 20.30-tiden. Färden har gått i 3 jeepar och vi åkte med Charles. I vår jeep var förutom Pär och jag, Roberto och Kerstin samt Rudi och Kari. Med Rudi och Kari i sällskap blir stoppen många. Som inbitna fågelskådare ser de allt! Vi kliver ur och sträcker på benen många gånger vilket är skönt med tanke på att jeepens komfort är måttlig. Rumpgymnastik i form av knipövningar för gluteerna är också ett användbart sätt att förbättra måendet.

Vi kör inledningsvis stora vägen in mot Kampala men svänger av norrut efter någon mil, genom Nakauka och vidare upp mot stora vägen sydväst. Vägen, vi anar vad vi har framför oss vid fortsatta färder genom landet, är omväxlande. Guppig och gropig, framfarten blir gungig och man sitter och parerar hela tiden. Att dricka vatten är ibland äventyrligt då oberäknliga kast medför att vattnet inte alltid kommer dit det är tänkt.

Vi stannar vid Equator point memorial där vi kan gå på toa samt kan köpa souvenirer. Inköp av två kuddöverdrag med typiskt afrikanskt mönster och i och med det stöder vi hjälp till barn som drabbats av AIDS.

Lunch i Masaka där vi äter buffé trots att Annelie tidigare under färden tagit upp beställning på önskad lunch. Tydligen fanns inte det utbud som ursprungligen erbjöds varför vi får äta buffémat. Det innebär; ris, matooke (kokat bananmos, en basföda i Uganda), kokad/stuvad spenat eller mangold, kyckling, get (båda i kryddad sås), ärtor och sötpotatis. Allt är välsmakande men lite annorlunda förstås jämfört med vad man är van vid. Ölen satt fint! Kerstin som inte äter kött åt fisk. Hon fick in en helstekt tilapia vilket kräver sin kvinna att hantera, men smakade enligt uppgift gott.

Under lunchen anländer en stor skara människor och vi ser hur damerna klär om till mycket praktfulla klänningar vilket väcker vår nyfikenhet. Det visar sig vara en "engagement ceremony" och då samlas båda parter släkt för att fira. Det är fem par som firar gemensam ceremoni och vi tillåts att fotografera dem.

Färden fortsätter mot Mbarara och Kabale med diverse stopp efter vägen, både för toabehov samt fågelskådning. Vi ser krontrana, crowned crane – symbol för Uganda och sacred ibis. Tranan poserar villigt med sin stolta krona.

Efter Kabale blir vägen återigen nästan terräng. Mörkret gör framfarten äventyrlig framför allt för alla cyklister (utan lyse) och gående som vistas efter vägen. Vägen stiger och vi kommer så småningom upp på 2200 meters höjd. Vid vägs ände vidtar båtfärd. Vi inbjuds att ta plats i två långsmala båtar med plats för två personer i bredd. Uppmanas att sitta stilla annars äventyras stabiliteten och sedan bär det av ut på svart vatten utan flytväst. Allt är kompakt mörker. Hur hittar vår kapen kan man stilla undra, men eftersom han sitter där lugn och sansad så har åtminstone han läget under kontroll. Utan incidenter kommer vi efter ungefär en kvart fram till en brygga där lyktan vägleder var ilandstigning ska ske. Vi är nu framme vid Bushara Island i Lake Bunyonyi – en 900 m djup kratersjö. Vid denna tidpunkt är jag rejält hungrig och detta hörsammas. Vi bjuds en alldeles enastående måltid; tomatosoppa till förrätt, därefter pasta eller ris samt kött- eller grönsaksgryta och avslutningsvis frukt till dessert.

Personalen lyser med ficklampa på serveringsfaten eftersom elektricitet saknas.

Lite information från Annelie och sedan blir vi utplacerade i våra tält. Vi får "Wagtail tent" dit vi lotsas av bärare som tar hand om bagaget och smidigt tassar ut i mörkret utan lyse. Vi garderar oss med pannlamporna och försöker hänga med. Vi kommer till en trivsam plats med ett stort tält uppspänt under strå/vasstak och med liten uteplats under tak. Där står en tvättbänk med vattencistern, tvättho och spegel. I tältet finns två sängar, sängbord, bord med två stolar, liten ställning att hänga kläder på samt lite möbler för utebruk. Torrtoa (med urinseparatoring) och dusch finns i separata små bås. Duschen är ett arrangemang med vattencistern i en ställning några meter upp i luften och som har duschmunstycke i botten. Vattnet måste bäras dit och upp så man måste säga till i förväg så att personalen kan förbereda.

17 december, söndag

Vi sover över morgondoppet! Klockan står på 9 när jag vaknar men Pär har varit vaken av och till. Nu upptäcker jag hur vi bor! Genom tältets insydda myggnät ser jag frodig grönska med

blommor såsom dahlia och flitiga lisa alldeles utanför, praktfulla träd, myller av ljud från fåglar, sjön med öar samt i fjärran höga berg. Vilken utsikt! Tid till bad finns ej så det är bara att göra sig i ordning och gå upp till restaurangen och inta frukost före 9.30. Pannkakor med syrup och frukt ger god mättnad. Efter detta tar vi en paddeltur i urholkade trädstammar (av eucalyptus) vilket visar sig vara ungefär som en kanadensare att paddla. Det går riktigt bra och vi tar oss runt ön vilket tar ungefär en ½ timme. Några uttrar eller fåglar upptäcker vi inte. Detta har dock andra i vårt gäng gjort och man berättar om vävarbon och lekande uttrar. En stunds vila i tältet samt tvagning (det var gassande på sjön) innan det är dags att inta lunchen, pasta med jordnötssås vilket smakar superb.

Vi ges möjlighet att beställa tröjor med gorillamotiv inför förestående gorillaspaning och de flesta tar chansen att nu beställa en personligt utformad tröja, utifrån en mängd alternativ som erbjuds, till en kostnad av 12 USD.

Efter lunchen besöks vårt läger av de föräldralösa barnen som bor i kommunen. Många har på grund av AIDS förlorat sina föräldrar och är nu utplacerade hos olika familjer. En del av behållningen från campen går till att stötta dessa barn. Deras lärare som presenterar barnens framförande och berättar om deras situation har själv motsvarande erfarenheter. Han fick dock möjligheten att utbilda sig och har därefter återvänt till sin hemby för att hjälpa barn som drabbats. Barnen är i åldrar från uppskattningsvis 4-15 år och alla har de dräkter i gulgrön eller gulröd färg. Flickorna bär klänningar och pojkarna byxor och tunika. De är utplacerade hos olika familjer men flera bor i samma familj och de äldre tar hand om de yngre och målet är att de ska bli självständiga och så småningom lära sig ett yrke och kunna försörja sig. De har möjlighet att gå i skola, primary school vilket är kostnadsfritt upp till 13 år. Därefter kan man fortsätta i secondary school men då krävs ekonomi för det eftersom det innebär avgifter. Läraren berättade att man kan bli utvald om man visar fallenhet och intresse och få stipendium eller liknande men långtifrån alla har den möjligheten.

Vi får nu se traditionella danser framföras av barnen som även sjunger och klappar händerna. Rytmiskt ackompanjement på trumma bidrar till helhetsupplevelsen. En gosse är så energisk att han ramlar omkull i sin iver att förmedla sitt budskap, han är snart på benen igen och fortsätter. Annelie menar att barnen nu ser friskare och mer välmående ut jämfört med tidigare gånger hon sett dem och till detta bidrar nog att de nu har en gemensam uppvisningsdräkt. Vi får nu tillfälle att lämna över de gåvor vi haft med hemifrån och det är uppskattat. Enligt Annelie har man brist på det mesta men framför allt medel att använda i skolan såsom papper, pennor med mera och många av oss hade just sådant med. Pär hade tagit en gul och blå fotboll med sig och den blev genast populär trots avsaknad av luft. För att få plats i ryggsäcken var luften utsläppt till viss del, munstycke att pumpa i ny lyft medföljde men det brydde sig inte barnen om. De började genast leka med bollen i befintligt skick.

Senare delen av eftermiddagen ägnas fågelvandring med Innus och William som leder två grupper med varierande kunnande. Vi ansluter oss till Rudi och Karis grupp som Innus leder. Mycket att se och jag prickar av på listan så gott jag kan och försöker ha koll på vad jag ser. Middag klockan 20 bestående av potatissoppa med bröd till förrätt, ris och quiche, samt pannkaka med frukt och chokladsås till dessert. Vi äter kungligt.

18 december, måndag

Upp 7.15 och ljuset är fortfarande dunkelt, före 7 är det mörkt. Inget morgondopp, vi siktar på frukost istället och pannkakan med syrup och frukt är inte dum. Varierande aktiviteter erbjuds. Några ska gå fågelvandring men det stora flertalet åker ut i båtarna för att se

lokalbefolkningen när de beger sig till marknaden som äger rum vid platsen där vi klev på båtarna häromkvällen. Vi avstår båda aktiviteterna men vinkar av dem som ska ut på sjön. Därefter beger vi oss till badplatsen för att testa sjöns kvaliteter. Det känns kallt först men blir riktigt behagligt efter en stund. Sjön är djup och det faller av fort, badstege underlättar. Pär klev i från stranden men halkade på en vass sten, som tur var utan större komplikation. En vävarfågel är fullt upptagen med sitt bobygge och jag ligger i vattnet alldeles i närheten och ser på hur energiskt han jobbar. När boet är klart hoppas han bara på att någon hona ska falla för hans verk och flytta in.

Vi hinner med en promenad runt ön innan lunch samt välkomnar dem som varit på marknaden. Det visar sig att man varit framme vid marknadsplatsen och gjort fynd. Maria har varit på det lokala, med betoning på lokala, bryggeriet. I någon vrå fanns porridge att köpa och detta kommer man nu tillbaka med i en dunk.

Lunch bestående av matooke och ris samt kött och grönsaker och vitkålssallad därtill smakar gott. Eftermiddagen ägnas besök i byn varifrån William kommer. Dit tar vi oss med två kanoter. Vi färdas rakt över sjön till fastlandet där vi mottas av byns barn. De spanar intensivt när vi kommer och betraktar oss med viss tvekan som övergår i nyfikenhet när vi stiger iland. En liten flicka tar min hand och eskorterar mig upp till byn, vilket innebär en brant vandring uppför och jag flåsar innan jag kommit upp. Hon som är van springer lätt samma sträcka. Hon släpper taget om min hand först när vi är uppe och jag förstår så mycket att hon heter Grace. William visar oss runt och vi tittar in i ett kök innehållande några enkla redskap och en kokplatta där man eldar under med kol. Allt är placerat på marken. Vi ser även hönshuset och hagen där två kor och ett okänt antal getter huserar. Pär kliar ena kossan mellan öronen vilket uppskattas. Under eftermiddagen tilltar värmen och när vi närmar oss den högsta punkten i nejden avstår Ulla och Barbro den förmodade toppbestigningen. Vi fortsätter dock och följer vägen vilket leder oss till den lokala butiken. Hela tiden har vi eskorterats av byns barn och de belönas med kex när Roberto köper större mängden portionsförpackade bisquits i butiken. Det blir populärt och många skratt hörs när den oväntade utdelningens uppdragas.

Desto sorgligare upplever vi det när vi möter en söt liten flicka uppklädd i en fin klänning och buren av sin pappa eller farfar. William berättar att hon har malaria och det märktes att hon var febersjuk vilket berör oss starkt.

Solen fortsätter att gassa när vi går upp till toppen, den vi såg tidigare. I lugn takt tar vi oss upp och konstaterar att det är bra gorillaträning. Belöningen är en imponerande utsikt och i fjärran ser vi bort till Bwindi Impenetrable Forest National Park dit vi ska imorgon.

Fotografering förstås. Vi ser att vår ö, Bushara Island, är en av de minsta öarna samt den mest skogsklädda. De övriga har mer odlad mark av förståeliga skäl. Det finns även en mycket liten ö, Punishment Island, dit ogifta kvinnor som hade hamnat i olycka, det vill säga blivit gravida, deporterades. Detta pågick fram till 1930 och innebar döden om inte någon man förbarmade sig och åkte ut och hämtade hem den strandsatta. Ofta var det i så fall en man som inte hade medel till hemgift att köpa sig en hustru utan löste det på detta sätt. På denna ö växer endast ett träd och det kan inte ha varit annat än ångestfyllt att hamna där.

Efter alla dess intryck återvänder vi till vår ö och belönas med bad. Efter en varm och svettig utflykt är det skönt med svalka och att sträcka ut med att simma innebär lite andra rörelser jämfört med att gå.

Innan kvällsmaten får vi information om Bushara Island projektet av den ansvarige, Patrick. Han är svår att förstå men Annelie med flera hjälper till med översättningen. Det framkommer att ca 50 % av inkomsterna från campen går tillbaka till kommunen.

Maten vi får är som vanligt god, förrätt tomatsoppa och bröd, varmrätt potatiships, ris, fisk och varma grönsaker samt till dessert frukt. Den frukt som inköptes på vägen till Bushara

serveras nu, jack fruit och mango. Jack fruit visar sig vara en kladdig historia men med olja på händerna och runt munnen går det bättre vilket Lena-Britt uppskattar. Hon började utan men fastnade i frukten. Slutligen smakar vi av den porridge som Maria inhandlat. Det är en grumlig dryck med obestämd smak, inte direkt spritsmak, som hålls i dricksglas. De flesta i vår grupp anser detta ytterst tveksamt men Patrick sveper ohejdat två glas med förnöjsamhet.

19 december, tisdag

Avresedag från Bushara Island och därför ringer klockan 6.30. Vi är till största delen färdigpackade, säkrast att göra detta medan dagsljus råder. Alltså gjorde vi det igår. Det ljusnar vid 7-tiden men innan solen kommit fram går det ytterligare någon timme. Frukost vid 7 med pannkaka, frukt och te smakar som vanligt bra. Avfärd vid 7.30 med båtarna vi kom med för tre dagar sedan och nu ser vi hur det ser ut där vi färdades i mörkret. Vi förevisas huset där Annelie bodde en period när hon jobbade på en camp vilket visar sig vara på en mindre ö jämfört med Bushara Island. Jeeparna med våra chaufförer Vincent, Kass och Charles väntar oss när vi kommer till stranden. Vi packar in oss, i vår jeep är förutom Pär och jag, Maria, Halina och Ulla samt Kass som kör. Färden går tillbaka till Kabale och därefter västerut mot gränsen till Kongo. Vi är nära såväl gränsen till Kongo som Rwanda. Emellanåt ser vi män med gevär och när vi passerar en sönderskjuten bil där poliserna också vaktar så börjar vi undra. Efteråt hörde vi att polisen hade kört efter vår sista och tredje jeep tills avtagsvägen mot nationalparken. Annelie sa också att det är viktigt att hålla ihop våra fordon och förhindra att vi blir för utspridda. Det är tydligen oroligheter i området till följd av situationen i Kongo.

Vi färdas i bördigt landskap. Frodiga gröna ängar med bland annat betande kor breder ut sig efter vägen. Odlingar av olika slag i organiserade rader ser vi. Människor på väg till marknader för att sälja grödor av olika slag. Kvinnorna bär sina bördor på huvudet, karlarna cyklar eller åker moped/motorcykel. Man fraktar mjölkkrukor, tobaksblad, bananer, möbler ja det mesta som går att surra fast på fordonet. Så småningom tar vi av från stora vägen och färdas på en mindre som tar oss till högre höjder. Nu börjar teodlingarna breda ut sig på slutningarna. Barn vinkar till oss efter vägen, de håller ut sina händer och vi gissar att de helst skulle vilja ha en slant.

Vägen snirklar sig fram och vid sen förmiddag når vi gränsen till Bwindi Impenetrable Forest National Park. Gränsen till parken är uppenbar, marken är odlad fram till där parken tar vid. Längre tillbaka har den mark som nu är odlad också varit skogsbeklädd men människans behov av att odla och kunna försörja sig har inneburit att skogen fått ge vika.

Nationalparksgränsen gör nu att den är fredad och vi kommer in i en terräng med ymnig grönska, mängder med fåglar, apor med mera. Kass upptäcker det vi andra inte är medvetna om och som han förevisar oss flitigt. Vi stannar för lunch vid ett vattendrag. Då trafiken bedöms minimal står vi på bron och intar vår medhavda lunch från Bushara Island i form av passionsfrukt, bröd (med kanel på), bananer, dryck samt chokladkaka. Därefter busshoilet innan färden fortsätter. Vägen går omväxlande inne i parken och utanför gränsen och så snart vi befinner oss utanför är det odlingar vi ser.

Vid 15-16 tiden är vi framme i Buhoma och Gorilla Forest Camp och vid den tidpunkten vräker regnet ned men tjänstvillig personal välkomnar oss med paraplyer. I denna trakt regnar det ca 300 dagar per år så man är beredd med regnskydd. Vi bjuds kaffe innan vi får nycklar till våra bostäder. Även här är det tält, men något mera tillrättalagt och lite lyxigt. Tälten är uppspända under en gedigen byggd träställning med gräs/vasstak och med trädäck som bottenplatta. Inbyggda myggnät utgör ”fönster” och möjliggör ljusinsläpp. På framsidan finns en veranda och mot baksidan en hygiendel med dusch, toalett samt separat badrum med

badkar och kandelabrar. Alla tält har elström och är döpta efter fågelarter och vi installerar oss i "Turaco". Middag serveras vid 19. Det är tre rätters men jag kommer inte ihåg vad vi åt men gott var det. Information av Annelie inför morgondagens gorillavandring och presentationen avstyrs även denna kväll ...

Till sängs, och vi får en angenäm överraskning, varmvattenkrus i sängarna!

Det visar sig vara guld värt på grund av det fuktiga klimat som här råder. Värmen från kruset håller i sig till morgonen.

20 december, onsdag

Klockan ringer 6.30 men dessförinnan har vi väckts av personalen som försiktigt knackat på dörren med information om tiden. Natten har varit orolig. Jag har vaknat flera gånger av okända ljud, varav vissa har låtit som morranden, diverse fågelläten samt en allmän oro att min mage ska krångla under gorillavandringen. Jag vill inte hamna i situationen att behöva be guiden gräva mig ett hål i skogen! Oron över detta gör att min mage sköter sig på morgonen. Klockan 7 är det frukost och 7.45 beger vi oss mot samlingsplatsen för dagens vandring till gorillorna. Vi delas in i grupper, tre grupper om åtta personer. Till varje grupp följer även beväpnade vakter som skydd.

Varje dag får totalt 24 personer besöka gorillorna och det är tre grupper som är habituerade det vill säga vana vid människor. Det är Mubare, Habinyanja och Rushegura det vill säga M, H och R grupp.

M-gruppen består av 9 individer, H-gruppen av 24 (eller fler) och R-gruppen av 17 individer. R-gruppen befinner sig närmast vår camp och till den gruppen hamnar Ing-Marie. Resten bestäms vid samlingsplatsen. Vi hamnar i M-gruppen, Pär och jag, Lena-Britt och Annelie samt fyra israeler. Efter ca 15 minuters färd med jeepen är vi framme vid platsen där vi ska börja gå. Vi åker till andra sidan ån och kommer till Mukona där vi startar vandringen vid 9-tiden. Inledningsvis går vi i kulturmark med odlingar och djur omkring oss. Stigen bär uppåt i blöt och lerig terräng och vandringsstaven kommer väl till pass. Så också bäraren vars hjälpande hand fanns i alla lägen. Annelie rekommenderade oss att ta bärare. Dels är det tuff vandring, dels ger det arbetstillfälle för befolkningen och det var verkligen en avlastning att slippa bära ryggsäcken samt att få den där hjälpande handen eller en knuff i baken om så behövdes. Efter någon timmes vandring kommer regnet och till att börja med känns det enbart svalkande. Det är svettigt att vara på gorillaspaning. Dessvärre tilltar regnandet och vid tidpunkten för mig att ta fram regnjackan är jag blöt utifrån och in och i håret lik en dränkt katt. Vi får signal från spårarna, som har varit i farten sedan soluppgången med att lokalisera gorillornas nattreden samt därefter leta upp gruppen, att djuren är i närheten. Via radiokontakt med vår guide, Augustin, dirigeras vi mot gorillorna som enligt uppgift befinner sig längre ner. Alltså går vi utför men snart kommer motsatt besked, nu har de rört sig längre upp. Vi följer efter men det tar sin tid. Terrängen är tät regnskog som ej låter sig tämjas hur som helst.

Guiden använder sin machete flitigt och det gäller att se var man sätter fötterna. Plötsligt kan foten försvinna i något hål eller så slinter den på någon rot eller stjälk. Det gäller att vara beredd med staven, leta upp lämplig gren eller stjälk att greppa och huka sig för grenar och snår. Plötsligt inser vi att nu är vi framme. Bärarna tar våra stavar, de stannar kvar och vi slussas framåt. Alldeles framför oss sitter en gorilla fridfullt i terrängen och plötsligt ser vi en uppe i ett träd. Silverryggen, ledaren för flocken, visar sig med en majestätisk hållning. Det är starkt att uppleva detta. Jag har svårt att se både för att mina glasögon är immiga av regn men också för att ögonen är fulla av tårar. Nu är det verkligen sant det som jag drömt om.

Fotografering låter sig inte göras så enkelt både på grund av regnet, det dunkla ljuset samt skymmande buskage. Annelie har förberett mig på att 100 ISO film är omöjligt att använda. Jag hade fullständigt missat informationen på hemsidan om att man bör ha 400 ISO film. Att jag då använde min 200 ISO film under inledningen av vår resa var ju en total felplanering men jag får nu stå mitt kast. Jag fotograferar dock i den mån det går och ibland ser jag inte vad jag har i sökaren på grund av imman och fukten. Vädret blir som tur är bättre och en lång stund kan vi beskåda en gorilla som sitter lugnt och äter av gröna kvistar. Den mumsar oavbrutet, hummar av välbehag och blir flitigt fotograferad. Nedanför oss i slänten skymtar ännu en individ, 3 eller 4 sitter uppe i ett träd och vi ser även en månadsgammal unge som sitter skyddad i sin mammas famn. Endast ett ben och en arm tittar fram. Efter en timmes tid hos gorillorna får vi ta farväl av dessa fridfulla varelser. Det känns överkligt att ha varit med om detta men förhoppningsvis blir det något av de foton jag tog som verifierar denna stund. Vid 14-tiden är vi åter vid startplatsen i Mukona och vid 14.30-tiden tillbaka på campen. Vi fikar och bestämmer sedan att gå en sväng efter vägen bortanför campen. Det får man egentligen inte göra utan att ha vakt med sig men vi gör oss dumma. Det var några hundra meter efter denna väg som R-gruppen imorse travade rakt över vägen! Alla som skulle till R-gruppen satt verkligen på första parkett vilket var oerhört tursamt för Ing-Marie som då slapp strapatser i terräng. Efter ungefär 5 minuter var gorillorna omkring dem. Gruppen hade enligt deras guide varit i området runt campen under natten. Var det dem jag hörde inatt? Det var i alla fall Barbros spontana kommentar när vi sågs på eftermiddagen.

Vi går en runda i byn och köper gorillor, snidade i trä. En större föreställande en silverrygg och en mindre föreställande en mamma med unge. Den unge man som säljer dessa, tillika han som tillverkat föremålen, kursar friskt med oss och anstränger sig verkligen att vi inte ska gå därifrån utan att ha köpt något. Vi unnar honom det och ut därifrån kommer vi med svarta påsar innehållande gorillor i varierande storlekar. Lena-Britt och jag handlar även i butiken som säljer alster till förmån för föräldralösa barn. Jag köper en fin korg att använda som frukt- eller brödfat. Väl hemma igen är det dags för rengöring. Kängorna behöver en grundlig sanering från lera och röd jord. Svettiga kläder lämnar vi in för tvätt och slutligen blir det egen tvagning. Efter allt detta sitter det fint med middag och som vanligt smakar det utmärkt.

21 december, torsdag

Vi blir väckta fastän vi sagt ifrån. Klockan 6.30 knackas det på dörren och en försiktig röst upplyser om tiden. Vi bekräftar och åtminstone jag somnar om igen. Frukost vid 9-tiden och sedan blir det rivstart i och med att vi blir rekommenderade kulturvandringen på förmiddagen istället för eftermiddagen på grund av förmodat regn. Roberto och Kerstin samt Pär och jag, guiden Julius samt två beväpnade vakter drar iväg. Vi hamnar på samma ställe som vid gårdagens gorillavandring det vill säga kyrkan i Mukona. Därifrån vandrar vi i låglänt terräng och omges av bananodlingar och andra växter. Vi blir förevisade jams, två olika sorter av kasava som skiljs åt av färgen på stjälkarna. Den ena har röda och den andra har gröna stjälkar. Den röda gillas av grisarna medan den andra inte så därför planterar man den röda så att den omges av den gröna för att försöka lura djuren. Vi får mycket information om grödorna av vår ambitiösa guide Julius. Ett besök hos byns healer (medicinman) ingår och vi får en förevisning av allehanda örter och rötter med mera som används vid olika tillstånd. Bland annat behandlas högt blodtryck (diagnosen ställdes på tvivelaktiga grunder utifrån västerländskt perspektiv), hudåkommor och tillstånd där onda andar intagit en person. Healern föredrog dock att istället för onda andar säga levande döda.

Banana brewery, en intressant förevisning om hur man gör banan gin. Bananstockar skördas och klyvs för att bättre kunna packas i jordgropar vilka är klädda med bananblad. Stockarna läggs i gropen och täcks med blad och efter fem dagar är bananerna mogna. Därefter skalas de, alla i familjen hjälps åt. Bananerna läggs i ett kar gjort av eukalyptus och därefter inleds trampningen. Detta görs av männen i byn. Guiden förklarar att kvinnornas fötter inte är skapade för att trampa, dessutom har de andra sysslor att göra. Männen har mer tid ... När det börjar bubbla i massan har man fått fram bananjuice. Filtrering sker genom att bananblad tillsätts och man vagnar karet från ände till ände för genomströmning. Sorgum tillsätts vilket ger jäsning till bananvin. Mer sorgum – högre alkoholhalt, mindre – lägre halt. Efter en tid har man fått vin och därefter inleds processen med destillering till gin. Efter första destilleringen får man fram regular och efter nästa får man gin. Är man inte nöjd med kvalitén låter man det destillera en eller två gånger till. Vi får provsmaka av samtliga stadier och finner att ginet smakar riktigt bra så även juicen. Vinet smakar lite kärvare. Slutligen får vi se ett framträdande av pygméerna som bor i byn. Dessa är i minoritet, av 6000 boende är 57 pygméer som har tvingats till nya levnadsvanor i och med att nationalparken skapades 1991. Man flyttade då dessa människor till helt nya miljöer när naturen skulle fredas. Att snara och jaga djur var inte längre gångbart. Vi fick alla en känsla av vemod när vi såg dessa människors framträdande med dans och sång. Vid återkomsten till campen intar vi vår beställda lunch och eftermiddagen ägnas läsning, kortskrivning och dagboksskrivning.

22 december, fredag

Avfärd från campen vid 8-tiden och vi gör först ett besök på Bwindi Community Health Center, kommunens sjuk- och hälsovårdscenter med ett upptagningsområde på 25000 personer. Det drivs till 60 % av statliga medel och 40 % donationer. De som utnyttjar hälso- och sjukvård betalar i den mån de förmår. Mycket av den problematik man möter på centralen är relaterad till undernäring och dess följder. Det är framför allt bristen på protein i maten som är mest påtaglig. Kosten består mest av matooke och ris, eventuellt bönor men långt ifrån alla har tillgång till mjölk och ägg. Malaria är också ett stort problem och man jobbar mycket med att undervisa befolkningen om smittvägar samt att sälja myggnät. Man resonerar som så att när man får betala en liten slant så blir man också mer angelägen att använda det man köpt och tar ett större ansvar. En uppfattning om hur malaria sprids är att det sprids med mangofrukten. Detta på grund av att det ofta finns mycket myggor runt mango och det är riktigt, men det är hanmyggor. Malaria sprids med honmyggor. Mödravård är ett annat stort område man jobbar med, bland annat att få kvinnorna att föda sina barn på kliniken istället för hemma vilket ger ökad säkerhet för både mor och barn. Barnadödligheten är hög, 20 % och bland pygméerna upp till 50 % för barn upp till 5 år. En kvinna i Uganda föder många barn och medeltalet är 7 per kvinna. Vi blir även förevisade en del av lokalerna och efter en timmes besök lämnar vi centret mer eller mindre tagna av vad vi sett.

Vi är på väg till Queen Elizabeth National Park och vägen dit är bitvis äventyrlig. Vi börjar bli vana vid vägarna i Uganda men ren lervälling, djupa diken och håll gör färden ostadig. Vid 12-tiden stannar vi för lunchstopp och fram kommer de medhavda lunchboxarna från Gorilla Forest Camp. Efter mat och busstoilets fortsätter färden. Vi åker i första jeepen och efter några mil meddelas att de bakom oss har upptäckt trädklättrande lejon vilket meddelas via telefon till Charles som kör vår jeep. Han initierar att vända men vi ger motsatt besked! I den lervälling vi just kört känns det alltför äventyrligt att åka tillbaka. Efteråt förstår vi att vi missat något riktigt unikt som till och med Annelie inte sett tidigare.

Vi fortsätter och kommer så småningom ut på stora vägen mellan Mbarara och Kasese vilket innebär belagd väg men bara några kilometer. Vi tar dock av från den västerut mot Queen Elizabeth National Park efter att ha kört över Kazinga Channel. Snart kommer vi till en vägspärr med vakter, detta är gränsen till nationalparken och det innebär lite pappersexerciserande innan vi får passera. Medan detta sker passar jag på att göra ett busstoiletbesök vilket uppmärksammas av en vakt som med korrekt framtoning ger mig en lektion i det olämpliga med sådana utsvävningar med tanke på vilda djur, min egen säkerhet osv. samt pekar på det toalettutrymme som finns på andra sidan vägen. Det observerade jag inte i hastigheten, jag var bara inställt på bushen.

Efter detta kan vi fortsätta och så kommer detta fantastiska; en ståtlig lejonhanne ligger inte långt från vägen. Han exponerar sig villigt i både liggande och gående vilket föranleder de flesta i sällskapet att frenetiskt knäppa med sina kameror och Charles att utbrista "Thank God". Han kände sig nog lite otillräcklig när vi avfärdade de trädklättrande lejonerna.

Dagens resultat; 1 lejon och 15 elefanter. Vid 17-tiden är vi framme vid Mweya Safari Lodge vilket ligger vackert på norra sidan där Kazinga kanalen och Lake Edward möts.

Vi får ett eget litet hus, Royal Cottage vilket vi delar med Maria och Ruth. Gemensamt vardagsrum men i övrigt är det separata login. Middagen intar vi utomhus och den består av buffé. Att sitta ute visar sig dock vara ett misstag. Vi förstår varför artrikedomen beträffande fåglar är hög i denna trakt. En sådan mängd flugor och fän vi uppvaktas av gör att middagen forceras för en del.

23 december, lördag

Klockan ringer 5.45 då vi ska ut på gamedrive. Avfärd 6.30 efter te/kaffe. Vi åker med Vincent och i vår jeep färdas Roberto, Kerstin, Halina, Barbro, Pär och jag samt Annelie. Vårt mål är att åka till det ställe där Uganda Kob har sina parningsrevir. Innan vi kommit så långt har vi dock hunnit se elefanter, water buck, cape buffaloes och allehanda fåglar bl.a. flamingos i en saltsjö (egentligen sodasjö). Kamerorna används flitigt och Halina filmar. Hon är så ivrig att få med mycket att det emellanåt är henne jag får in i kamerans lins när jag ska ta kort.

Vi kommer så till stället där Uganda Kob håller till i stora mängder. Uganda Kob är symboldjur för Uganda och finns avbildad på sedlarna. Vi ser nu hur hannarna ligger utspridda till synas oplanerat men bakom varje sådan placering ligger en kamp med övriga hannar om reviret. Nu ligger de alltså och väntar på att någon hona ska komma och välja just sin favorit och belöningen för det blir att hannen får para sig med henne. Skulle honan enbart passera hannen och fortsätta till nästa revir så låter hannen detta ske.

På avstånd ser vi även lejon, dock omöjligt att fotografera då det är för långt bort.

Åter vid lodgen vid 11-tiden för frukost. När vi återvänder till rum 51 så blir vi överraskade av mängder med banded mungoes som invaderar vår gårdsplan. Några ligger och vilar på vår dörmatta. Fotografering förstås.

Eftermiddagen ägnas en båttur på Kazingakanalen. Vi är i god tid till båten och lyder Annelies rekommendationen att sätta oss på vänster sida i båten. Båten lägger ut från land och så kör han österut på södra sidan i kanalen och då har vi plötsligt inte längre första parkett! Anledningen var tydligen att det fanns mycket fågel på södra sidan. Fågellivet är intensivt och vi ser allehanda arter bl.a. Pied Kingfisher och hägrar.

I vattnet finns mängder av flodhästar och de gäckar oss genom att försvinna under vattenytan när vi närmar oss. Vi ser även krokodiler och en elefant. Människor och djur samsas, vi åker förbi en by där kvinnorna står på strandkanten och sköljer tvätt.

Efter att ha gjort en tur ut i Lake Edward återvänder vi till Mweya och får en stunds avkoppling före middagen. Jag försöker komma ikapp med dagboken och sitter på uteplatsen och skriver samtidigt som jag lyssnar in vårtsvinens bökanden och grymtanden i buskagen.

Middagen intas denna kväll inomhus men innan vi kommer så långt måste flodhästen som betar i gräset på hotellets baksida förevisas! Han är fullständigt oberörd av alla ivriga fotografers blixtrar och betar energiskt.

Efter vår måltid placerar vi oss på samma gräsmatta, nu ”nyklippt” av flodhästen, för att ta del av Annelies kunnande om djur och natur. Flodhästen betar vidare i närheten, hans avverkning hörs tydligt och ibland skymtar vi hans omfattande kroppshydda.

24 december, söndag

Julafton, tidig uppstigning som vanligt. Gamedrive med Vincent som chaufför samt Roberto, Kerstin, Pär och jag. Julklapp i form av leopard erbjuds tyvärr inte även om vi önskat detta. Vi får höra att Halina, Ing-Marie och Maria sett två! Gissa om de är nöjda med sin tur. Vi ser dock elefanter, bufflar, water buck, Uganda Kob och ett antal fåglar men det går inte att komma ifrån att vi känner oss lite förfördelade. Efter några turer i denna terräng ökar kraven på vad som duger liksom.

Åter till Mweya för frukost innan vi avreser vid 10.30 för fortsatt färd norrut. Vi åker till Kasese dit vi kommer vid 12-tiden. Kasese är en stor stad och folklivet är intensivt denna dag. Kommersen är i full gång och att det är helg firande på gång inser vi när vi passerar en damfrisering och ser tre damer sittande under varsin torkhuv. De skrattar och vinkar åt oss när vi nyfiket beskådar dem. Vi är på jakt efter banangin och hittar slutligen lämpliga flaskor att frakta hem. Små plastflaskor passar bra att stuva i begränsade packutrymmen i ryggsäcken. Vissa i vårt gäng har lite större plats att packa i och det handlas friskt. Ugandiska kök, hackor (hoj-hoj), sisalrep, slevar o dyl. hittar nya ägare. Vi intar våra medhavda lunchpaket på restaurangen Jam Jam mot att vi köper drycken där.

Färden fortsätter norrut och efter några mil tar vi av österut för att så småningom komma fram till Ndali Lodge som ligger mycket vackert uppe på kanten av en kratersjö. Utsikten är hänförande och man ser fler kratersjöar, mjukt rundade kullar med odlad mark och skog. I fjärran, västerut, kan man vid klart väder se Rwenzoribergen med flera toppar över 4000 meter och högsta Mount Margherita på 5110 möh. Detta ger en alldeles enastående inramning denna julafton 2006. Vi blir inkvarterade i separata hus bestående av ett stort rum, badrum samt en veranda. Allt är smakfullt och ger genuin känsla av Afrika med varma färger i gul-röd-bruna nyanser. En magnifik säng med sänghimmel och myggnät dominerar rummet där för övrigt finns en liten sittgrupp i rotting och några avställningsbord. I badrummet dominerar ett stort badkar inbyggt i trä samt en stor takdusch. Varmvattenförsörjningen är ordnad genom så kallade ”Tanganyikan boilers” i vilka man eldar och varifrån vattnet leds ut till respektive hus. Vilken härligt boning att tillbringa tre dagar i.

Värden, Abrey, berättar att hans farfar etablerade sig i denna trakt efter andra världskriget och anlade odlingar. Marken gick i arv men konfiskerades under Idi Amins regim. När han störtades 1980 fick de som haft egendomar tillbaka sina marker under förutsättning att de kunde styrka ägandet. Därav är nu Abrey tredje generationen på Ndali och har utvecklat verksamheten till vad den är idag. Förutom Lodge odlas marken med bl.a. vanilj.

Julaftonsmiddagen intas i stearinljusens sken. Ndali Lodge saknas elektricitet och all belysning består av stearinljus och oljelampor. Detta ger riktigt ombonad julstämning när vi sitter i matsalen och äter stek och tillbehör enligt engelsk tradition. Även smällkarameller ingår och för att öppna dessa tar man sin karamell i ena änden, korsar vänster hand över höger och bjuder grannen andra änden. På givet kommando från värden så drar man distinkt och då smäller det. I karamellerna finns tankespråk och något litet föremål.

25 december, måndag

Chimpansvandring i Kibale Forest National Park dit det tar ca 45 minuter att åka. Detta innebär tidig uppstigning vilket vi är vana vid. Klockan 7 äter vi frukost och 7.30 är vi iväg. Framme vid nationalparken finner vi att vi inte är ensamma. En tämligen stor skara människor väntar på att komma iväg men detta kommer enligt Annelie inte att ske. Även här är det begränsningar på hur många man släpper ut i parken. Man köper chimpanspass vilka är begränsade till 18 x 2 dagligen vilket innebär förmiddags och eftermiddagspass. Vi delas in i grupper om 6 personer och i vår grupp är Lena-Britt, Halina, Kerstin och Annelie samt Pär och jag. Vår guide, Edison, lotsar oss ut i regnskogen och efter en dryg timmes vandring kommer vi fram till flocken. Dessa djur är betydligt svårare att betrakta i och med att de är så rörliga, sitter högt uppe i träden samt göms av grönskan. Vi försöker följa dem under Edisons ledning. Terrängen är mer lättgången jämfört med gorillavandringen. Emellanåt är det dock snårigt och Pärs snusnäsduk blev kvar därute i något buskage. Efter några timmars vandring återvänder vi till utgångspunkten och alla utom Rudi, Kari och Kerstin återvänder till Ndali för lunch. De stannar kvar för en fågelvandring. När vi kommer tillbaka till Ndali är det uppdukat på verandan och där avnjuter vi lunchen med en vacker utsikt över kratersjön. Det går inte att klaga på inramningen. Eftermiddagen ägnas åt vandring runt sjön under guiden Ivans ledning. Ndalis hundar följer oss utom den äldsta som inte orkar följa med hela vägen. De övriga vet mycket väl vad som är på gång och deras kroppsspråk och skall visar att de varit med förr. Terrängen är lättgången med lite upp och ned emellanåt. Värmen gör att det är gott att stanna och pusta ibland. Utsikten är otroligt vacker över kullar och byar. Vi ser människor som samlats för julfirande och Ivan berättar om traditionerna. Vi förstår att man firar i dagarna tre. Åter vid Ndali väntar en stunds lugn och ro för dusch och dagboksskrivande. Före middagen har Annelie en genomgång av vad vi sett idag. Middagen består av kalkon sedan är det inte mycket ork kvar så det blir god natt vid 21-tiden.

26 december, tisdag

Vi beger oss till Bigodi Wetland för en swamp walk. Efter ca 1 timmes färd är vi framme. Som namnet antyder är det våtmarker och vi går under ledning av en guide. Vi ser apor bl.a. Uganda red colobus monkey och grey cheeked mangabey samt mängder av great blue turaco. De senare är svårfångade när de sätter sig i träden och döljs av grönskan. Vår vandring blir svettig och det är skönt att ta en svalkande dusch efter återkomsten till Ndali. Lunchen bjuds på verandan och vi äter en vidunderligt god potatissallad samt resterna av kalkonen från igår men i annan design. Nu med currykryddad sås. Allt smakar utsökt vilket föranleder oss att fråga efter receptet. Kocken kommer in och berättar vad vi bjudits på. Under eftermiddagens bjuds möjlighet att gå en vandring på ägorna men vi avstår denna och tar det istället lugnt. Samlar ihop packningen och skriver på dagboken.

27 december, onsdag

Resdag, med betoning på resa. Vi färdas ca 35 mil från Ndali Lodge till Paraa Lodge vid Victoria Nilens norra strand och är i och med det inne i nationalparken Murchison Falls. Dagen börjar som vanligt med tidig frukost. Redan 6.45 sitter vi till bords för att ladda inför vår långa färd. Annelie har sysslor vid sidan om att sköta då Ing-Marie och Birgitta inte ska med till Murchison Falls. Birgittas magproblem har snarare tilltagit än avtagit trots medicinering efter läkarbesök igår. De blir kvar på Ndali och vi säger adjö till Ing-Marie samt skickar hälsningar till Birgitta. Annelie har ordnat med sin agent i Entebbe om fortsatt omhändertagande och eventuell tidigare hemfärd.

Vi lämnar Ndali Lodge vid 7.30-tiden och åker norrut. Landskapet är bördigt och vi passerar stora arealer med teodlingar. Så småningom kommer vi ut på stora vägen mellan Fort Portal och Kampala vilket innebär belagd väg och plötsligt avverkas snabbt ca 10 mil. Därefter tar vi av norrut och då är vägstandarden sådan vi är vana vid igen. Lunchstopp någonstans efter vägen och våra medhavda lunchpaket smakar utmärkt. Efter mat och busshoilet fortsätter vi. Det är omväxlande landskap, vi är ganska högt fortfarande, runt 1000 möh. men det är torrare och varmare jämfört med i sydvästra delen av landet. Det är klart lämpligt att stänga fönsterrutor i jeepen vid möte med andra bilar då det dammar intensivt.

Eftermiddagsstopp i Hoima där vi unnar oss dryckespaus och toabesök samt tvagning. Efter ett antal mil på dammiga vägar har huden blivit pudrad vilket syns tydligt när man sköljer av ansiktet samt tvättar händerna. Vattnet är rödfärgat.

Vi fortsätter och kommer ner på lägre höjder och ser Lake Albert i fjärran. Kass berättar om engelsmannen som bodde i trakten på 50-talet. Djurlivet var då så rikligt att han varje morgon gick ut för att skjuta en elefant. Till slut föll han på eget grepp då bössan strejkade och en elefant ändades hans liv. Strax efter 18 är vi inne i Murchison Falls National Park och vid gränsen till parken tar vi en paus för bl.a. toabestyr. Vid 18.30-tiden är vi framme vid Victoria Nilen där vi ska färja över. Sista färjan går vid 19 så vi hinner införskaffa skriften om Murchison Falls samt fotografera hipposar innan vi får gå ombord på färjan. Mängder med flodhästar huserar i vattnet och här finns även krokodiler. Väl framme på Paraa Safari Lodge är det underbart skönt att duscha av sig resdammet. Därefter sitter maten i form av buffé fint, sedan är det bara att försöka hålla sig vaken tills man kommer till rummet.

28 december, torsdag

Gamedrive med start 7 och dessförinnan ska vi hinna äta frukost, checka ut samt ha packningen klar för eftermiddagens tur på Nilen. Inga problem, strax efter 7 är vi på väg ut i Murchison Falls National Park. Vi ser många djur av Rotschilds Giraf, vilka tittar på oss med förvåning och nyfikenhet och låter sig villigt dokumenteras på bild. Vi lär oss se skillnad på hannar och honor då hanen har en tydlig puckel i pannan. Vi ser också Jacksons hartebeest, oribi, bufflar, Uganda kob och elefanter. Ingen leopard idag heller, de kommer inte på beställning det har vi förstått.

Lunch på Paraa Lodge, sedan avfärd till båten som ska ta oss ut på Nilen. Vi möts av en båt med soltak och juldekorationer i form av gurlanger samt sittplatser i skydd under taket. För och akter utan tak. Madrasserna vi ska sova på är instuvade på undersidan av taket. Vi intar våra platser och lägger ut från land. Ombord finns förutom kaptenen en styrman och en ranger. Vi färdas nedströms på Victoria Nilen och möter ett intensivt djur- och fågelliv. Jag lär mig känna igen goliath heron, african jacana, fish eagle och african darter.

Mängder av flodhästar tittar nyfiket på oss men försvinner under ytan när vi kommer närmare. Vi ser elefanter och en av dem saknar snabel men är i sällskap med två andra som hjälper den

skadade. De hjälper till att repa kvistar och annat ätbart samt suga upp vatten och på så sätt förse den skadade med mat och dryck. Det förekommer således personliga assistenter även i elefanternas värld.

Efter 2-3 timmars färd är vi framme vid platsen för vår camping. Vår ranger går iland först, med geväret, för att checka av terrängen. När vi får klartecken kan vi gå iland och därefter går vi en tur i terrängen och ser bl.a. water buck samt diverse fåglar bl. a. egyptian goose

När vi kommer tillbaka har vår ankringsplats ändrat karaktär. Tält har rests och duschplats iordningställt i en trädunge bakom en skyddande duk. Grill är på plats och förberedelser för mat är pågående. Vi som vill duscha gör så och det känns befriande att bli av med lite svett. Vi blir tilldelade våra tält, Pär och jag, Roberto och Kerstin samt personalen. Annelie, Halina och Ulla ligger på båten.

Skymningen är snabbt övergången och mörkret lägrar sig över vår boplatz. Elden och de utplacerade lyktorna utgör vår trygghet mot omgivningens djur berättar rangern. Vi bjuds en helt suverän måltid med grillad kyckling, bakad potatis och grönsaker, bröd samt öl eller vin beroende på önskemål. Kvällen avslutas med reflektioner och historieberättande. Krafterna börjar tryta och intensiva gäspningar indikerar att nu är det dags för bädden.

Vi instrueras att ta kängorna med in i tältet annars kan hyenorna ta dem under natten. Även att om vi behöver kissa under natten, göra det intill tältet samt dessförinnan lysa av terrängen för att förhindra överfall av något djur.

Vi vaggas till sömns av intensiv ljudkaskad från den afrikanska savannen.

29 december, fredag

Min natt har varit något orolig. Jag har legat och lyssnat på allehanda ljud och beslutade till slut att gå ut och lätta på trycket. Lyktorna lyste upp men bara på framsidan av tältet, pannlampan kom väl till pass på baksidan. Efter min lilla utflykt somnade jag om.

Uppstigning vid 7, lätt tvagning samt lite dryck och därefter vandring ut på savannen för att söka träskonäbben. Vi ser den enligt uppgift, på håll, när den flyger från oss. Den karakteristiska näbben syns därför ej. Åter till lägret för en stunds vila i väntan på att båten ska iordningställas och göras klar för avfärd. Vi lämnar vårt läger vid 9-tiden och bjuds på en härlig frukost. För första gången på denna resa får vi yoghurt och därtill ägg, bröd, marmelad samt kaffe/te. Allt smakar utsökt. Återfärd med diverse stopp för att titta närmare på bl.a. krokodiler. Vi har även en examination av vad vi lärt oss under vår resa i Uganda. Annelie är examinator och Roberto visar goda talanger i rollen som guide.

Vid 13-tiden är vi åter vid Paraa Lodge det blir en snabb lunch innan vi ska sätta oss på den båt som ska ta oss upp till Victoria Nilens fall dvs. det egentliga Murchison Falls.

När vi står vid stranden och väntar ser vi flera babianer och en tar ett skutt in i en jeep vars rutor är öppna. En förvånad kvinna tittar frågande på händelseförloppet men avvaktar. Efter en stund hoppas samma babian ut ur jeepen men åt andra hållet. Under ena armen har han något, en kamera? Vådan av att lämna fönstren öppna.

När båten lagt till gäller det att vassa armbågarna för att få bra platser ombord och vi känner oss som turister av största rang när vi intagit våra platser.

Vi passerar boplatzen för red-throated Bee-eater som har sina hålor i sandbrinkarna längs Nilen. På ett ställe är det rena höghusinkvarteringen och det vimlar av färggranna fåglar där. Närmare fallen kör båten in mot norra strandkanten och vi ser efter en stund anledningen. Krokodiler i massor ligger där och solbadar i sanden. Räkning visar att det rör sig om uppemot 30 djur och det fotograferas flitigt. Vi ser fallet på håll och kaptenen kör så nära han kan. Mitt i floden finns en klippa och där erbjuds lämplig turistparkering.

Flera hoppar iland och fotograferar eller låter sig fotograferas med fallen som bakgrund. Efter detta vänder vi åter mot Paraa Lodge och vi möts av Vincent som skjutsar oss åter till lodgen. Incheckning och dusch samt sanering av kängorna som blev leriga av morgonens vandring på savannen. Middag klockan 20 med Roberto som tillförordnad reseledare då Annelie är ut på Nilentur med andra halvan av gänget. Vi firar Lena-Britt som fyller 60 år idag. Hon fick en sång till frukost och nu som avslutning på middagen fortsätter firandet. Efter ett antal små rådslag mellan Roberto och kyparen hörs på håll "happy birthday to you .." och intågande kommer en stor del av personalen med tårta försedd med 6 ljus samt en flaska champagne alltmedan sången ekar över lokalen. Vilken uppställning! Lena-Britt blev glatt överraskad men hade förstått att något var i görningen efter Robertos alla utfärder. Tårtan lägger sig fint i magen ovanpå allt annat gott. Merparten blir dock kvar, de övriga i vårt sällskap får chansen imorgon.

30 december, lördag

Tidig gamedrive, vår sista för denna resa och vi får disponera 3 jeepar. Riktigt lyxigt. Pär och jag åker med Charles och får tillfälle att prata med ingående med honom vilket är mycket intressant. Han är en man med ambitioner för både sig själv och sin familj och vill jobba för att förbättra familjens levnadsvillkor. Hans två barn är placerade i privatskola för att undervisningen är av högre kvalitet i en sådan. Ett av Charles mål är att någon gång åka till Sverige vilket han sparar till. Det är dock inte lätt att få inresetillstånd till Sverige, en personlig inbjudan skulle underlätta.

Dagens tur visar oss elefanter, bufflar, giraffer och ett antal apor. Girafferna är på riktigt nära håll och magnifika. Dessvärre inga leoparder trots beställningen!! Men

Vi återvänder till Paraa Lodge och finner att vi har god tid på oss fram till lunch. Det blir ett riktigt turistiskt avslut med solstol vid poolkanten och svalkande bad och öl för min del, enbart öl för Pär. Lite dagboksplåtande innan det är dags att samla ihop packningen inför avslutande lunch. Vi sammanstrålar med de övriga som återkommit efter flodturen. Annelie berättar att de inte haft någon examination på sin resa på grund av modfälld stämning i gruppen. Trots intensiv spaning efter träskonäbb fick man ingen utdelning. Riktigt vad det innebär för en icke initierad fågelkännare förstår jag nog inte men det kanske går att relatera till hur jag känt mig om jag inte fått se några bergsgorillor vilket var mitt mål med resan. Träskonäbben lyste alltså med sin frånvaro och det är bara att beklaga.

Efter att ha ätit lunch på Paraa Lodge är det dags att avrunda vistelsen i Murchison Falls. Vi beger oss till flygfältet Pakuba där ett chartrat litet plan väntar oss för återfärd till Entebbe. Vi överlämnar den insamlade dricksen till Vincent, Kass och Charles, 762 USD vilket mottas med tacksamhet. Gruppfotoografering sker och vi flankerar Vincents blåa jeep. Därefter kramkalas när vi tar farväl av våra chaufförer som funnits till hands i alla lägen samt Annelie som så engagerat och kompetent lotsat oss under denna fantastiska resa. Det känns vemodigt och det kanske är någon mer förutom jag och Maria som har tårar i ögonen när vi sitter på planet och ser Annelie, Vincent, Kass och Charles vifta farväl med yviga armar. De stannar kvar för att ta emot nya gäster som kommer nästa dag.

Prick klockan 14 lyfter planet och efter en knapp timme landar vi på Entebbes flygplats där vi efter 15-30 minuter hämtas för transport till The Windsor Lake Victoria Hotel. En inkvartering av betydligt högre klass än Sophies och det uppskattar vi.

Marinka väntar på hotellet. Vi får information inför hemresan. Göteborgsgänget åker från Entebbe tidigt på morgonen och vi som ska till Arlanda får en extra dag i och med att vårt plan går på kvällen. Vi erbjuds en stadstur till Kampala vilket Pär, Maria och jag nappar på. Rudi, Kari och Ruth skulle helst vilja komma ut till någon ö i Victoriasjön för att titta på fåglar men så långt sträcker sig inte Marinkas tjänstvillighet. Vill man fullfölja sådana planer görs tydligen att då ordnar man detta själv. En tur till Botaniska trädgården blir en acceptabel lösning istället.

Det blir en stund över för hygien, packningsbestyr och dagboksskrivande. Jag ligger hela tiden efter med den. Märkvärdigt svårt att få tid över till denna syssla och när jag någon gång beklagat mig för Annelie att det är mycket att göra tittar hon oförstående på mig och konstaterar att "det är inte nödvändigt att vara med på allt..." nej, men det är ju intressant. Efter denna semester är det nästan som att man behöver semester ...

Avslutningsvis gemensam middag. Vi sitter utomhus under tak och klarar oss från objudna gäster i form av små flugor denna gång. Innan vi går till sängs blir det farväl till göteborgsgänget.

31 december, söndag

Nu är vi bara 6 personer kvar och vi intar frukosten ute; Ruth, Maria, Rudi, Kari, Pär och jag. Klockan 10 hämtas vi på hotellet av Marinka, hennes dotter samt Frank som kör oss de 34 km in till Kampala. Det visar sig vara nästintill oavbruten bebyggelse längs hela vägen in och tämligen tät trafik. Ett myller av aktivitet, människor, fordon, djur avlöser varandra och ger ett stundtals kaotiskt intryck. Så fjärran från regnskog och nationalparker mm. som vi har vistats i. Vi släpper av Marinka och hennes dotter vid det alldeles nybyggda hotellkomplexet Serena där de ska fira nyår. Att komma in på det området låter sig inte göras i en hast. Vakten inspekterar undersidan av vårt fordon med spegel. Vad väntar man sig, sabotörer?

Vår chaufför Frank ikläder sig guidens roll med stor entusiasm. Vi åker till Uganda Museum där han ordnar en privat rundtur till oss i ett tillbommat museekomplex. Vi är ensamma i lokalerna och museets guide förevisar oss samlingarna och berättar ingående om dem. Här skulle vara roligt att tillbringa längre tid för att ta del av mer om historien men det är bara att följa med i guidens tempo. Vi inser att vi särbehandlats och visar vår uppskattning genom att överlämna en slant. Vår planerade lunch blir lite förskjuten i och med att restaurangen Frank valt behöver mer tid på sig att tillaga luombo. Därav åker vi istället till Kasubi Tombs, där ugandiska kungar ligger begravda. Entrén till denna helgedom innebär att man går igenom en stor hydda med ett omfångsrikt stråtak. En man hälsar oss välkommen och visar in oss. En guide tar över, ger mig och Maria varsitt höftskynke att drapera oss i då det ej är tillåtet för kvinnor att bära långbyxor i Muziba-Azala-Mpanga. Det är en separat byggnad där kungarnas gravplatser är och vår guide berättar ingående om historien. En av kungarna, Mutessa I hade 84 fruar och 125 barn. Detta var under tiden som Uganda var koloni under England. Englands drottning hade i något sammanhang skickat ett möblemang till kungen av Uganda och fram kom ett bord och två stolar. En för kungen och en för ...

Efter besöket på Kasubi Tombs återvänder vi till restaurangen Ekitoobero där man serverar traditionell ugandisk mat. Vi beställer, efter att ha fått förklaringar av Frank, kyckling med traditionella tillbehör samt tilapia med tillbehör. In kommer en djuptallrik med kyckling, potatis och sås. Därtill en stor tallrik med matooke, ris, kasava, posho (majsbröd), sweet

potatoe och chapati. Min spontana undran är ”hur äter man detta”? Svaret blir, ”häll sås/soppa över matooke mm och ät kycklingen parallellt. Sagt och gjort. Det smakar bra men är alldeles för mycket. Så småningom kommer även den luombo vi väntat på in. Det är jordnötssås tillagad/kokad i bananblad. Utseendet är ej tilltalande med sin gråa färg men smaken! Helt suverän. Tyvärr hade mättnaden slagit till och jag orkar endast en begränsad mängd. Detta var utan tvivel en mycket smakrik och bastant måltid och det blir det sista i matväg innan vi lämnar ugandisk mark.

Vi blir förevisade the Parliament Buildings och Uganda National Theatre. På vägen ut ur centrala stan inser vi vilka kontraster detta land erbjuder. I en rondell betar 4 kor! Hemma i Sverige har vi rondellhundar, dock ej levande...

Vi ser stora affischer med budskap om att skydda sig mot HIV/AIDS, ”sex can wait, the future can´t”. Uganda har en öppenhet i denna stora fråga och arbetar aktivt för ökade kunskaper hos befolkningen och minska risken att smittas.

Frank berättar för oss att det kan stå försäljare i rondeller och sälja rockar eller stolar mm. När rusningstrafiken är som mest intensiv blir trafiken stående och då kan både det ena och det andra byta ägare. Inget är omöjligt i en stad med 2,5 miljoner invånare.

Vi beger oss åter till Entebbe som tidigare var huvudstad i Uganda innan Kampala tog över när Idi Amin tog makten. Vi får lära oss att Kampala kommer från impala vilket betyder antilop. Kampala betyder jaga antiloper. Efter en intensiv dag återvänder vi till hotellet för avslutande tvagning och ombyte till mer passande kläder inför återkomsten till Sverige. På med kängorna igen!

Frank hämtar oss på hotellet vid 16 tiden för transport till flygplatsen dit vi kommer i mycket god tid. Planet till Nairobi lyfter vid 19.55 och innan vi får checka in har vi suttit och väntat över en timme. Efter incheckning, ny väntan inne i taxfreeområdet där vi passar på att köpa 1 liter Uganda Gin för 5 USD. Planet lämnar Entebbe i rätt tid och när vi går ut till planet är det lika mörkt och varmt ute som när vi anlände för 2 veckor sedan.

Tack och adjö till Uganda för denna gång. Med en mängd intryck och starka upplevelser lämnar jag detta land och ser istället fram emot att ta del av vad filmrullarna genererar.

Mot Nairobi där vi landar vid 21-tiden. Incheckning till Amsterdam i stort sett i samma stund som vi anländer till Jomo Kenyatta Airport. Jag tar mig dock friheten att uppsöka bokhandeln Annelie pratat om för inköp av djur- samt fågelbok. Djurboken hittar jag men inte fågelboken.

Från Nairobi i tid, klockan 22.45. Vi bjuds champagne vid kenyanskt 12-slag, det är ju nyårsafton. Våra funderingar om eventuellt ny champagne vid holländskt 12-slag infrias ej. Sporadiskt med sömn under färden, jag känner mig inklämd i mitt mellansäte. Dessutom är det varmt. Lite kompensation av sömnunderskott blir det istället på Shiphol där vi har 4 timmars väntan. Där blir min ryggsäck ca 1 kg lättare i och med att tullen beslagtar min Uganda Gin flaska. EU:s regler om handbagage! Inte tänkte vi på det i Afrika!

Vi landar på Arlanda runt 11 på nyårsdagen och möts av regn och rusk. Åter hemma i Sandviken vid 16-tiden och Åke hämtar oss vid bussen. Middag och välkomnande av Åke, Maritha och Evita. Den sistnämnda med framfusiga pussar och ivrigt svansviftande.